

**Σκέψεις και Προτάσεις
Για την «ατζέντα» θεμάτων
που θα πρέπει να απασχολήσουν
τη νέα Επιτροπή
(και όχι μόνον αυτήν ...)**

Σκέψεις κα Προτάσεις για το αντικείμενο της Επιτροπής

ΔΤ -12.06.2010

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
& ΔΙΚΤΥΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΠΡΟΓ/ΤΟΣ
Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (Δ11)

Αθήνα 21-5- 2010

Αρ. Πρωτ. Δ11γ/οικ/305

ΤΜΗΜΑ γ'

Ταχ. Δ/ση : Σολωμού 22
Ταχ. Κώδ. : 106 82 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες :
Τηλ. : 210-3820364
FAX : 210-3820762
e-mail : ggdeg11@otenet.gr

ΠΡΟΣ Τις Εργοληπτικές
Οργανώσεις:

- α) ΠΕΔΜΕΔΕ – Ασκληπιού 23,
10680 ΑΘΗΝΑ
- β) ΠΕΣΕΔΕ – Θεμιστοκλέους 4,
10678 ΑΘΗΝΑ
- ✓ γ) ΣΑΤΕ – Φειδίου 14-16,
10778 ΑΘΗΝΑ
- δ) ΠΕΔΜΗΕΔΕ – Αχαρνών 35,
10439 ΑΘΗΝΑ
- ε) ΣΤΕΑΤ – Πινδάρου 4,
10671 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ : Υπόδειξη εκπροσώπου για συμμετοχή του στην Επιτροπή παρακολούθησης και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης δημοσίων έργων

Σας πληροφορούμε ότι το Υπουργείο μας προτίθεται να συγκροτήσει Επιτροπή διαρκούς παρακολούθησης και βελτίωσης του συστήματος τιμολόγησης των δημοσίων έργων

Έργο της Επιτροπής θα είναι η υποβολή προτάσεων για την βελτίωση – τροποποίηση του συστήματος τιμολόγησης καθώς και η αναθεώρηση – αναπροσαρμογή των ενιαίων τιμολογίων

Στα πλαίσια αυτά παρακαλούμε όπως μας υποδείξετε το ταχύτερο δυνατό έναν κοινό εκπρόσωπό σας με τον αναπληρωτή του.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- 1 Δ/ση Δ11
- 2 Δ11/γ
- 3 Χ.Α.
- 4 Π.Α.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

1. Προοίμιο

Επισημαίνεται ότι, στο παρελθόν ανάλογες Επιτροπές του ΥΠΕΧΩΔΕ λειτούργησαν ως παρελκυστικοί, περιστασιακοί μηχανισμοί «συντήρησης» των γνωστών «τιμοκαταλόγων» και εκτόνωσης της πίεσης, με προσχηματικές, αποσπασματικές, αδόκιμες και ατελέσφορες προσεγγίσεις, που οδήγησαν στη διαιώνιση της υφιστάμενης κατάστασης.

Κατά συνέπεια ενδεχόμενη συμμετοχή εκπροσώπου των Εργοληπτικών Οργανώσεων, θα πρέπει να γίνει με κάθε επιφύλαξη, δεν πρέπει να ερμηνευτεί ως a priori αποδοχή της υφιστάμενης κατάστασης **και δεν πρέπει να αναστείλει την πρωτοβουλία των ΕΟ για το πιλοτικό έργο ανάπτυξης ενός νέου συστήματος.**

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να ζητηθεί το ξεκαθάρισμα του θεσμικού ρόλου, των εξουσιοδοτήσεων και των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής. Σε ποιόν εισηγείται, ποιόν δεσμεύουν οι αποφάσεις της, πώς υλοποιούνται οι εισηγήσεις της, ποιος είναι χρονικός ορίζοντας λειτουργίας της.

Πέραν του αγνώστων αρμοδιοτήτων και γνωστής αναποτελεσματικότητας σχήματος της «Επιτροπής», ο υπογράφων εισηγείται:

Τη σύσταση και λειτουργία (με πρόβλεψη σχετικής διάταξης στο νέο θεσμικό πλαίσιο), **ως τρίτο Τμήμα του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, νέου, μόνιμου διακεκριμένου, γνωμοδοτικού και εισηγητικού Τμήματος, με αρμοδιότητα σε θέματα «Προτύπων, Τεχνικών Προδιαγραφών, Αναλυτικών Τιμολογίων και διαδικασιών τιμολόγησης και κοστολόγησης Έργων»,** και με αντιπροσωπευτική σύνθεση, κατ' αναλογία με τα Τμήματα Μελετών και Κατασκευών.

Το προτεινόμενο τμήμα θα προωθεί το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο και τις διαδικασίες και δεν θα ασχολείται με οιασδήποτε φύσεως συμβατικά θέματα και εκδίκαση συναφών συμβατικών διαφορών, που αποτελούν το κατ' εξοχήν αντικείμενο των δύο άλλων τμημάτων.

Στη συνέχεια γίνεται η παραδοχή ότι η νέα Επιτροπή θα έχει την εξουσιοδότηση, μεταξύ άλλων, να εισηγείται την υιοθέτηση νέων συστημάτων, μεθόδων και διαδικασιών, ή την τροποποίηση υφισταμένων, να προτείνει αρχές και κανόνες, να προετοιμάζει τις απαιτούμενες θεσμικές ρυθμίσεις, να διαμορφώνει τα απαιτούμενα επιχειρησιακά σχέδια για την υλοποίηση των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων και τέλος να εποπτεύει και να συντονίζει την υλοποίησή τους.

2. Το ζητούμενο

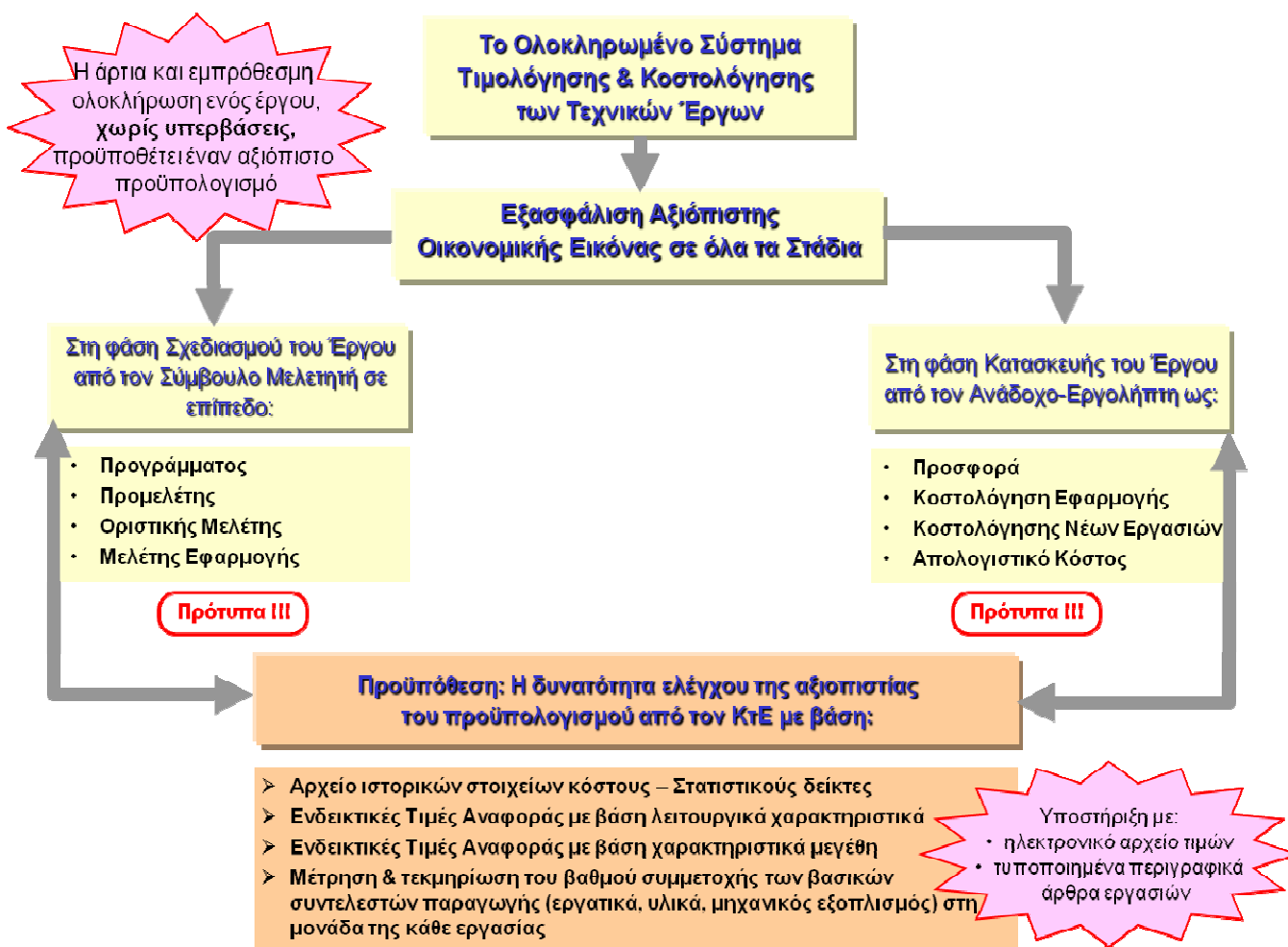
Το ζητούμενο στα πλαίσια της νέας Επιτροπής πρέπει να είναι:

Η ανάπτυξη, η λειτουργία και η διαρκής προσαρμογή και ενημέρωση ενός ενιαίου, ολοκληρωμένου και αξιόπιστου Συστήματος **διαμόρφωσης του προϋπολογισμού, κοστολόγησης των εργασιών και αποτύπωσης της δαπάνης εκτέλεσης των τεχνικών έργων** στην Ελλάδα,

- συγχρονισμένου με ανάλογες πρακτικές και συστήματα, που εφαρμόζονται στον ευρωπαϊκό χώρο (π.χ. χρήση τυποποιημένων παραμετρικών άρθρων τιμολογίου, όπως τα STL-Bau, XML, DBD και αντίστοιχων αναλύσεων τιμών και τεχνικών προδιαγραφών),

και

- πλήρως εναρμονισμένου με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τον ελεύθερο ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την τυποποίηση και την τεχνική εναρμόνιση.

3. Το κυρίαρχο αντικείμενο

Επειδή στη σειρά των «καθ' ἑξίν» εσφαλμένων εκτιμήσεων, μετά τα δημοσιονομικά οικονομικά μεγέθη, την επόμενη θέση κατέχει η **κραυγαλέα αστοχία και απόκλιση στην εκτίμηση του προϋπολογισμού των Δ.Ε.**,

Επειδή το βασικό αίτημα είναι η επαναφορά αναλύσεων τιμών, που θα επιτρέψουν τον αναλυτικό προσδιορισμό των τιμών μονάδος των Ενιαίων Τιμολογίων και τη διαμόρφωση αξιόπιστων και ρεαλιστικών προϋπολογισμών.

Και επειδή:

- 1/ Πρωταρχικό στοιχείο για την αξιόπιστη εκτίμηση των τιμών μονάδος των εργασιών μέσω αναλυτικών τιμολογίων καθώς και για την εφαρμογή ενός έγκυρου μηχανισμού αναθεώρησης των συμβατικών τιμών μονάδος, **είναι το σύστημα διαπίστωσης της μεταβολής των βασικών τιμών**, δηλ των τιμών των συντελεστών παραγωγής που συμμετέχουν στην εκτέλεση κάθε επιμέρους εργασίας, όπως αυτές διαμορφώνονται ελεύθερα στην αγορά ή ορίζονται από αγορανομικές ή άλλες διατάξεις.
- 2/ Μετά την κατάργηση του Ν. 889/1979 και των κανονιστικών πράξεων που είχαν εκδοθεί σε εφαρμογή του, **δεν έχουν εκδοθεί νεώτερες οδηγίες** ως προς τον τρόπο διαπίστωσης των βασικών τιμών, τα όργανα για τη διαπίστωση αυτή, την δυνατότητα αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και του διαδικτύου και την αναγκαιότητα εφαρμογής επιστημονικών μεθόδων τεκμηρίωσης, καταγραφής, στατιστικής επεξεργασίας και αποτύπωσης της μεταβολής των τιμών βασικών συντελεστών παραγωγής (υλικά, μισθώματα μηχανημάτων, ωρομίσθια).
- 3/ **Εκκρεμεί η έκδοση των απαιτούμενων σχετικών κανονιστικών πράξεων**, όπως προκύπτει από το άρθρο 179, παρ. 4(ια) και 4(ιβ) του Ν. 3669/2008, «Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων»:

4. Με προεδρικό διάταγμα ^[1] μπορεί να καθορίζονται και να τροποποιούνται επίσης οι διατάξεις που αφορούν:

ια) στην πιστοποίηση και πληρωμή των εργασιών και στην αναθεώρησή τους,

ιβ) στην εφαρμογή της αναθεώρησης των τιμών και ιδίως στον τρόπο διαπίστωσης των βασικών τιμών, στα όργανα για τη διαπίστωση αυτή με τη δυνατότητα σύστασης ειδικού συλλογικού οργάνου, στον τρόπο που θα υπολογίζεται η αναθεώρηση για τα υλικά που πιστοποιούνται πριν ενσωματωθούν ή για τις άλλες ημιτελείς εργασίες, στον περιορισμό της αναθεώρησης στις περιπτώσεις που δίνονται στον ανάδοχο υλικά ή μηχανήματα από το φορέα του έργου ή στην εξαίρεση από την αναθεώρηση αποζημιώσεων του αναδόχου από οποιαδήποτε αιτία,

- 4/ Η διαδικασία διαπίστωσης των βασικών τιμών και η κατάρτιση του σχετικού πρακτικού, όπως γίνεται σήμερα, ανά τρίμηνο, στα πλαίσια της «Επιτροπής Διαπίστωσης» της ΓΓΔΕ του Υπ. ΥΠ.ΜΕ.ΥΠ.ΔΙ., είναι μειωμένης εγκυρότητας και αντιπροσωπευτικότητας διότι:

¹ / Στο άρθρο 7 του Ν.889/79 (που καταργήθηκε) οι τροποποιήσεις αυτές γίνονται με ΥΑ. Συγκεκριμένα προβλεπόταν ότι : «Με απόφαση του Υπουργού ΔΕ μπορεί καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για τη διαπίστωση των τιμών, καθώς ο τρόπος προσδιορισμού των συντελεστών αναθεώρησης στην περίπτωση μεταβολών των εγκεκριμένων αναλύσεων τιμών ή σε περίπτωση διαπίστωσης σφάλματος σε βασικές τιμές προηγούμενων περιόδων»

Σκέψεις κα Προτάσεις για το αντικείμενο της Επιτροπής

ΔΤ -12.06.2010

- Δεν είναι εναρμονισμένη με την τους σχετικούς κοινοτικούς κανονισμούς (π.χ. Κανονισμός αριθμ. 1165/98 του Συμβουλίου περί βραχυπρόθεσμων στατιστικών, όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό 1158/2005 και με τον Κανονισμό αριθ. 1398/2006 για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE—αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς).
 - Δεν είναι εναρμονισμένη με ανάλογες πρακτικές άλλων χωρών μελών της Ε.Ε. και δεν ακολουθεί μία δόκιμη μεθοδολογία τιμοληψίας και στατιστικής επεξεργασίας και απεικόνισης των δεδομένων, με τη μορφή χρονοσειρών.
 - Δεν ακολουθεί μία ενιαία ταξινόμηση και κωδικοποίηση των εργατικών, των υλικών και των μηχανημάτων, κοινή για όλες τις κατηγορίες έργων.
 - Μεγάλο φάσμα υλικών και μηχανημάτων που διατίθενται στην αγορά και χρησιμοποιούνται κατά την εκτέλεση των έργων, δεν αποτυπώνονται.
 - Ειδικότερα για τα μισθώματα των μηχανημάτων, η διαπίστωση γίνεται μέχρι σήμερα κατά τρόπο εμπειρικό ως αυθαίρετο που δεν ακολουθεί, όχι μόνο διεθνώς καθιερωμένες πρακτικές (π.χ. EUROLISTE), αλλά ούτε και τις προβλέψεις της κείμενης νομοθεσίας (N.ATEO).
 - Το ίδιο ισχύει και για τις μέσες τιμές ωρομισθίων εργατοτεχνικού προσωπικού, οι οποίες ορίζονται στα πρακτικά διαπίστωσης σε πλήρη αναντιστοιχία προς τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις και τις κείμενες διατάξεις κοινωνικής ασφάλισης.
 - Δεν προβλέπονται συντελεστές διαφοροποίησης των τιμών, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες π.χ. γεωγραφικών διαμερισμάτων, που επηρεάζουν με συστηματικό τρόπο τις τιμές των συντελεστών παραγωγής.
- 5/ Η ενιαία ευρωπαϊκή αγορά παρέχει αυξημένες δυνατότητες έγκυρης πληροφόρησης ως προς τα υλικά και τα μηχανήματα των Τεχνικών Έργων, που δεν έχουν μέχρι σήμερα αξιοποιηθεί από την ΕΔΤΔΕ και επιβάλλει την εφαρμογή εναρμονισμένων πρακτικών, ως προς την παρακολούθηση της διακύμανσης των τιμών τους.
- 6/ Η συνέχιση της πρακτικής που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα για τη διαπίστωση των βασικών τιμών **κατά τρόπο αναχρονιστικό, εμπειρικό και περιστασιακό**, και η διατήρηση του υφιστάμενου συστήματος, **δαιωνίζουν αδόκιμες πρακτικές που δεν συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό, την εναρμόνιση και τη διαφάνεια του συστήματος παραγωγής ΔΕ.**
- 7/ Η οικονομική συγκυρία που έχει διαμορφωθεί επιβάλλει την **δημιουργία αξιόπιστων και αποτελεσματικών μηχανισμών που να λειτουργούν ως «βαρόμετρο»** για την άμεση προσαρμογή των εκτιμήσεων του κόστους παραγωγής των ΔΕ, καθώς και των προϋπολογισμών και των τιμολογίων μελέτης, προς τις εκάστοτε επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, **ώστε να διασφαλίζονται οι απαιτούμενοι πόρων για την άρτια και έγκαιρη κατασκευή των έργων και για τη δίκαιη και πλήρη αποζημίωση των συντελεστών παραγωγής τους.**
- 8/ **Επειδή όλα τα παραπάνω εντάσσονται στην εκφρασθείσα πολιτική βούληση του Υπουργείου για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου παραγωγής ΔΕ και για τη βελτίωση της διαφάνεια στα ΔΕ.**

- 9/ **Επειδή, τέλος, το εκτελούμενο από τις ΕΟ πιλοτικό έργο συμβάλλει στον εκσυγχρονισμό και στην εκλογίκευση των αναλυτικών τιμολογίων, του τρόπου διαπίστωσης των βασικών τιμών (ωρομίσθια, μισθώματα μηχανημάτων, υλικά) και του μηχανισμού αναθεώρησης των συμβατικών τιμών, στις συμβάσεις δημοσίων έργων,**

Η Επιτροπή οφείλει να προωθήσει, σε πρώτη προτεραιότητα, τα ακόλουθα:

1. Την εφαρμογή ενιαίας και δόκιμης μεθοδολογίας, εναρμονισμένης με τις εφαρμοζόμενες διεθνώς πρακτικές, ώστε να διασφαλίζεται η αντικειμενικότητα και η διαφάνεια του τρόπου καθορισμού των μισθωμάτων των μηχανημάτων, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προτείνεται από τις ΕΟ στα πλαίσια του πιλοτικού έργου.
2. Την εφαρμογή αναλυτικού και τεκμηριωμένου τρόπου υπολογισμού των ημερομισθίων, σε πλήρη εναρμόνιση με τις ισχύουσες συλλογικές συμβάσεις και τις ισχύουσες διατάξεις κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που προτείνεται από τις ΕΟ στα πλαίσια του πιλοτικού έργου.
3. Την υιοθέτηση των συστημάτων ενιαίας κωδικοποίησης υλικών, μηχανημάτων και εργασιών, που προτείνονται από τις ΕΟ στα πλαίσια του πιλοτικού έργου.
4. Την υιοθέτηση της ενιαίας τυποποιημένης δομής ανάλυσης τιμής που προτείνεται, στα πλαίσια του πιλοτικού έργου.
5. Την υιοθέτηση των αναλύσεων τιμών των Ενιαίων Τιμολογίων που προτείνονται από τις ΕΟ, στα πλαίσια του πιλοτικού έργου, για τα οικοδομικά έργα και τα έργα οδοποιίας.
6. Την προώθηση της επεξεργασίας σύγχρονων αναλύσεων τιμών και για τις λοιπές κατηγορίες εργασιών, με την ίδια μεθοδολογία.
7. Την αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό του μηχανισμού διαπίστωσης τιμών και του ρόλου και των αρμοδιοτήτων της ΕΔΤΔΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις των ΕΟ.
8. Το συντονισμό και την προώθηση ενεργειών εκσυγχρονισμού, συμπλήρωσης και κωδικοποίησης των διατάξεων και των διαδικασιών για την τιμολόγηση και την κοστολόγηση των Δημοσίων Έργων, τον εκσυγχρονισμό των αναλυτικών τιμολογίων και την αναθεώρηση των τιμών.
9. Την επεξεργασία και εισήγηση των απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων για τη συγκρότηση και λειτουργία στα πλαίσια του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, νέου διακεκριμένου γνωμοδοτικού και εισηγητικού Τμήματος με αρμοδιότητα σε θέματα «Προτύπων, Τεχνικών Προδιαγραφών, Αναλυτικών Τιμολογίων και διαδικασιών τιμολόγησης και κοστολόγησης Έργων», και με αντιπροσωπευτική σύνθεση, κατ' αναλογία με τα Τμήματα Μελετών και Κατασκευών.

4. Το ευρύτερο αντικείμενο της Επιτροπής

4.1 Λοιπές άμεσες ενέργειες

- 1/ Συμπλήρωση των Ενιαίων Τιμολογίων με νέα κατηγορία εργασιών για την εγκατάσταση, διατήρηση και απομάκρυνση των εργοταξιακών εγκαταστάσεων.
- 2/ Συμπλήρωση των Ενιαίων Τιμολογίων με άρθρα εργασιών σχετικά με τις υποχρεώσεις των κατασκευαστών που απορρέουν από τις κοινοτικές οδηγίες για την Α&Υ, τη διαχείριση των εργοταξιακών απορριμμάτων και την εξοικονόμηση ενέργειας.
- 3/ Διερεύνηση των επιπτώσεων και των απαιτούμενων τροποποιήσεων στα περιγραφικά άρθρα των ΕΤ, μετά την θέση εφαρμογή και των Ευροκωδίκων και την υποχρέωση απόσυρσης άλλων υφιστάμενων αντιφατικών προτύπων και κανονισμών (π.χ. ΠΤΠ, Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος, κ.α.), **σύμφωνα με την από 21-5-2010 ΔΙΠΑΔ/οικ//429 επιστολή του Υπ. ΥΠ.ΜΕ.ΔΙ.**
- 4/ **Διατύπωση πλαισίου αρχών και δεσμεύσεων. Ένα προσχέδιο τέτοιων αρχών αναπτύσσεται στο κεφ. 5.**
- 5/ Καταγραφή και επεξεργασία λοιπών θεμάτων άμεσης προτεραιότητας, για τα οποία οι σχετικές ρυθμίσεις θα μπορούσαν να περιληφθούν στο υπό διαβούλευση νέο θεσμικό πλαίσιο.

4.2 Μεσοπρόθεσμες Ενέργειες

Θα πρέπει να αποτελέσουν το αντικείμενο ενός «**Σχεδίου Δράσης Κοινής Αποδοχής**» που θα καταρτίσει η Επιτροπή και θα το εισηγηθεί στα ενδιαφερόμενα μέρη για συμφωνία (ο οδικός χάρτης και το χρονοδιάγραμμα των μεταρρυθμίσεων).

Το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να καλύψει εξειδικευμένα τις ακόλουθες δέσμες ενεργειών:

1. Κανονιστικό & Τυποποιητικό Πλαίσιο του Συστήματος

Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει, να επιλέξει και να εισηγηθεί σχετικά κείμενα αναφοράς, που θα προωθηθούν άμεσα στην αρμόδια Τεχνική Επιτροπή του ΕΛΟΤ για την προετοιμασία των σχεδίων προτύπων και κανονισμών υποστήριξης του Συστήματος.

2. Λειτουργικά Χαρακτηριστικά του Συστήματος

Η Επιτροπή θα πρέπει να ασχοληθεί με την τεχνική και λειτουργική περιγραφή και προδιαγραφή των επιμέρους στοιχείων του Συστήματος και με την αξιολόγηση της μεταφερσιμότητας ανάλογων συστημάτων από χώρες της Ε.Ε.

Ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα επιμέρους στοιχεία του Συστήματος εντάσσονται στις ακόλουθες ενότητες:

1. Τιμολόγηση Έργων, Προϋπολογισμός Μελέτης, Υποχρεώσεις και ευθύνη του Μελετητή για τον προϋπολογισμό των έργων. Έλεγχος πληρότητας μελέτης και επάρκειας προϋπολογισμού.
2. Τυποποίηση περιγραφικών άρθρων και εναρμόνισή τους με τις νέες τεχνικές προδιαγραφές (οι οριστικές ΠΕΤΕΠ) και τα ισχύοντα Ευρωπαϊκά Πρότυπα.
3. Τρόποι διαμόρφωσης του εργολαβικού ανταλλάγματος. Καθορισμός όρων και προϋποθέσεων εφαρμογής για κάθε περίπτωση.

4. Κοστολόγηση, Διαμόρφωση & Έλεγχος Οικονομικών Προσφορών. Ανάλυση προσφοράς κατ' είδος δαπάνης. Ποσοστά για ΓΕ και ΟΑ.
5. Χειρισμός υπερβολικά χαμηλών προσφορών. Κανόνες αιτιολόγησης.
6. Τυποποίηση διαδικασιών και εντύπων για την επιμέτρηση και την πληρωμή των εργασιών.
7. Ιστορικά στοιχεία, Στατιστική Επεξεργασία, Δείκτες.
8. Σύστημα και μηχανισμός αναθεώρησης συμβατικών τιμών.
9. Διαδικασία καθορισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών.
10. Απρόβλεπτα & Απολογιστικές Εργασίες.
11. Χειρισμός υπερβάσεων & Συμπληρωματικών Συμβάσεων.
12. Καθορισμός εργατικής δαπάνης και εργοδοτικών εισφορών.

3. **Επιχειρησιακός σχεδιασμός του τρόπου υλοποίησης του Συστήματος**

Η Επιτροπή θα πρέπει να ασχοληθεί ιδιαίτερα με την διερεύνηση εναλλακτικών σεναρίων υλοποίησης του Συστήματος, με την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, με τη διαμόρφωση ενός ρεαλιστικού χρονικού πλαισίου και προγράμματος σταδιακής ανάπτυξης του Συστήματος, με τις δυνατότητες εξασφάλισης χρηματοδότησης, κλπ.

Οι διερευνήσεις αυτές θα πρέπει να καταλήξουν σε εισήγηση για τη μορφή του φορέα που θα αναλάβει την επιχειρησιακή και διαχειριστική ευθύνη της υλοποίησης και της λειτουργίας του ολοκληρωμένου Συστήματος τιμολόγησης και κοστολόγησης Τεχνικών Έργων.

Για το σκοπό αυτό θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάθεσης μιας οικονομοτεχνικής μελέτης με αντικείμενο:

«Διερεύνηση εναλλακτικών Επιχειρησιακών Σχημάτων για την ανάπτυξη, υλοποίηση και λειτουργία ενός συστήματος προϋπολογισμού, τιμολόγησης, κοστολόγησης και απολογισμού της δαπάνης κατασκευής τεχνικών έργων στην Ελλάδα»

4. **Επιμόρφωση και πιστοποίηση επάρκειας – πτυχίο Κοστολόγου-Επιμετρητή ΔΕ**

Στο νέο θεσμικό πλαίσιο είναι ευκαιρία να προβλεφθεί διάταξη κατά την οποία:

Οι προμετρήσεις και ο προϋπολογισμός μελέτης των δημοσίων έργων,

- ο Τα τεύχη δημοπράτησης
- ο Ο έλεγχος των αιτιολογήσεων
- ο Ο έλεγχος των λογαριασμών και των ΑΠΕ
- ο Ο καθορισμός τιμών μονάδος νέων εργασιών

Θα πρέπει να γίνονται και να υπογράφονται από μηχανικό, ιδιώτη ή υπηρεσιακό, πιστοποιημένης επάρκειας και κάτοχο μελετητικού πτυχίου **«Κοστολόγου-Επιμετρητή»**.

5. Περίγραμμα Βασικών Αρχών

5.1 Ο **Κύριος του Έργου**, όταν συμβάλλεται για την υλοποίηση Τεχνικών Έργων, **πρέπει να διαθέτει την ικανότητα και επάρκεια** για:

- α/ Την έγκαιρη διάγνωση των αναγκών και τον σαφή καθορισμό των απαιτήσεων, των λειτουργιών και των εξυπηρετήσεων, που αναμένονται από τη συγκεκριμένη επένδυση (μεμονωμένο έργο ή πρόγραμμα έργων).
- β/ Τον καθορισμό δεσμευτικών και **ρεαλιστικών όρων (διαδικασίες, χρόνος, κόστος, ποιότητα)** υπό τους οποίους αυτή η δημόσια επένδυση θα πρέπει να υλοποιηθεί (τρίγωνο διοικητικής επάρκειας του ΚτΕ: χρόνος - κόστος - επιδόσεις).
- γ/ Τον έλεγχο και επιβεβαίωση σε κάθε στάδιο, ότι η δημόσια επένδυση (έργο ή πρόγραμμα) υλοποιείται σύμφωνα με τις αρχικές δεσμεύσεις και στόχους, και ότι τελικά αποδίδει τις αναμενόμενες και προδιαγεγραμμένες εξυπηρετήσεις και οφέλη.
- δ/ Την αξιολόγηση και επιλογή της **καταλληλότερης κάθε φορά διαδικασίας υλοποίησης** της δημόσιας επένδυσης, εξασφαλίζοντας τις εκάστοτε απαιτούμενες προϋποθέσεις και όρους.
- ε/ Την αξιολόγηση και επιλογή των **καταλληλότερων / συμφερότερων** κάθε φορά «συνεργατών» (αντισυμβαλλόμενων), στα πλαίσια υγιούς ανταγωνισμού και ίσων ευκαιριών, **και όχι πάντα με μοναδικό κριτήριο την οικονομική προσφορά.**

5.2 Ο **Μελετητής** του Έργου οφείλει να **έχει την κύρια ευθύνη και την αρμοδιότητα** για την επιλογή των προδιαγραφών, την ανάλυση του έργου σε επιμέρους εργασίες (άρθρα), τη προμέτρηση των εργασιών και την ρεαλιστική εκτίμηση της δαπάνης του έργου, στα πλαίσια των προδιαγεγραμμένων απαιτήσεων και των οικονομικών περιορισμών του ΚτΕ.

Η ευθύνη αυτή μπορεί να μεταφέρεται στον Κατασκευαστή μόνο στις περιπτώσεις συμβάσεων «μελέτης- κατασκευής».

Η συνήθης πρακτική διαμόρφωσης ενός «**Προϋπολογισμού Υπηρεσίας**» από την Αναθέτουσα Αρχή, τροποποιώντας εκ των υστέρων και αυθαίρετα τον προϋπολογισμό μελέτης ενός έργου, αγνοώντας τις προβλέψεις και απαιτήσεις της Μελέτης και τις παραδοχές προμέτρησης και τιμολόγησης του Μελετητή, πρέπει να σταματήσει.

5.3 Ο **ΚτΕ οφείλει να αποφεύγει την σύναψη μιας σύμβασης, όταν διαφαίνεται εκ των προτέρων, ότι αυτή συνεπάγεται ζημία για τον αντισυμβαλλόμενο, ή όταν κρίνεται ότι ο προϋπολογισμός ή το ζητούμενο αντάλλαγμα δεν διασφαλίζουν τις προϋποθέσεις άρτιας και ασφαλούς κατασκευής .**

Με διαδικασίες υγιούς ανταγωνισμού και ίσων ευκαιριών **οφείλει να αποδέχεται το προσφερόμενο εργολαβικό αντάλλαγμα, μόνον όταν αυτό τεκμηριώνεται ότι, με βάση την τρέχουσα οικονομική συγκυρία, καλύπτει πλήρως το κόστος όλων των συντελεστών παραγωγής**, που είναι απαραίτητοι για την έγκαιρη, άρτια και έντεχνη εκτέλεση του έργου, και ταυτόχρονα εξασφαλίζει **ένα εύλογο περιθώριο κέρδους για τον αντισυμβαλλόμενο.**

Αυτή η βασική λειτουργία και υποχρέωση του Δημόσιου Πελάτη, δεν μπορεί να αντισταθμίζεται με την απαίτηση παροχής πρόσθετων χρηματικών εγγυήσεων και

μάλιστα όταν αντισυμβαλλόμενος αναλαμβάνει το έργο με διαφαινόμενη εκ των προτέρων ζημία.

5.4 **Ο ΚτΕ οφείλει να αποτρέπει τις αθέμιτες πρακτικές** και να λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την εξάλειψή τους. Ο κλάδος οφείλει να καθιερώσει και να διαφυλάξει την εφαρμογή κανόνων υγιούς συμπεριφοράς και ανταγωνισμού, και να ταυτοποιήσει και να καταγγείλει έμπρακτα τις αθέμιτες πρακτικές. **Η πώληση σε τιμές κάτω του κόστους συνιστά διεθνώς την πλέον κραυγαλέα περίπτωση αθέμιτης πρακτικής** (με εξαίρεση την περίοδο των εκπτώσεων ...).

5.5 Η ανταγωνιστικότητα του κλάδου των Τεχνικών Έργων και των εργοληπτικών επιχειρήσεων, βελτιώνεται με οργάνωση, παραγωγικότητα, τυποποίηση, τεχνική γνώση και δεξιότητες, με καινοτόμες τεχνικές λύσεις που αξιοποιούν κατά τον καλύτερο τρόπο τα διαθέσιμα μέσα παραγωγής, **και όχι με την προσφυγή στην αθέμιτη πρακτική προσφοράς τιμών κάτω του κόστους «για να πάρουμε τη δουλειά, και βλέπουμε ...».**

5.6 Το τιμολόγιο προσφοράς πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εργαλείο **για την αποκόμιση εύλογου κέρδους από τον αντισυμβαλλόμενο με θεμιτά μέσα, σε αντάλλαγμα για την πιστή απόδοση στον ΚτΕ του έργου που αρχικά μελετήθηκε, προδιαγράφηκε και συμφωνήθηκε.** Δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εργαλείο για την παραγωγή δικογράφων, ενστάσεων και δικαστικών διαφορών με σκοπό την αποκόμιση κέρδους ή τον περιορισμό εκ των προτέρων γνωστής ζημίας.

Για το σκοπό αυτό η διατύπωση των άρθρων οφείλει να γίνεται από τον Μελετητή με πάγιο, **τυποποιημένο τρόπο**, που να ικανοποιεί τις ακόλουθες βασικές **απαιτήσεις «ακεραιότητας»:**

- α/ Πλήρη εξειδίκευση με βάση τις ιδιομορφίες και τις ιδιαίτερες απαιτήσεις και συνθήκες του συγκεκριμένου έργου, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία του προϋπολογισμού και η συγκρισιμότητα των προσφορών.
- β/ Μονοσήμαντη περιγραφή κάθε επιμέρους εργασίας ως προς τα τεχνικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά της και τις συνθήκες εκτέλεσής της, σε πλήρη συμφωνία με τα αναφερόμενα στα σχέδια, στη μελέτη και στις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.
- γ/ Ρητή και ακριβής περιγραφή στους γενικούς όρους του τιμολογίου όλων των επιμέρους ειδικών υποχρεώσεων και απαιτήσεων που θεωρούνται ότι περιλαμβάνονται σε κάθε τιμολογούμενη εργασία.
- δ/ Τεχνολογικά άρθρα περιγραφή, ώστε η εργασία να εκτελείται σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες της τέχνης, τα ισχύοντα πρότυπα και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης.

5.7 Η παραγωγικότητα της εργασίας, οι αποδόσεις των μηχανημάτων, οι βασικές τιμές υλικών, εργατικών και μισθωμάτων, οι τιμές μονάδος των εργασιών, ο βαθμός συμμετοχής των επιμέρους συντελεστών παραγωγής στη διαμόρφωσή τους, τα ποσοστά γενικών εξόδων και οφέλους, **είναι μεγέθη που διαμορφώνονται από τους νόμους της αγοράς, τις συνθήκες του ανταγωνισμού, την οργάνωση της εργασίας, το πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων, την επιχειρηματικότητα, τις τεχνικές μεθόδους και τα διαθέσιμα κάθε φορά μέσα παραγωγής.**

Τα μεγέθη αυτά μπορούν και οφείλουν να υπολογίζονται, να τεκμηριώνονται, να μετρούνται, να αξιολογούνται και να αποτυπώνονται στατιστικά **με τυποποιημένες μεθόδους κοινής αποδοχής, ενιαίες τόσο για τα δημόσια όσο και για τα ιδιωτικά έργα, που συμφωνούνται μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών και προτυποποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της ευρωπαϊκής τυποποίησης.**

Σε καμία περίπτωση τα μεγέθη αυτά δεν μπορεί να προκαθορίζονται αυθαίρετα από ένα μέρος και να επιβάλλονται υποχρεωτικά σε κάποιο άλλο.

5.8 **Ο όρος «έκπτωση» πρέπει να απαλειφθεί από το ελληνικό λεξιλόγιο των δημοσίων συμβάσεων, ως τρόπος διαμόρφωσης του εργολαβικού ανταλλάγματος. Ο κανόνας πρέπει να είναι η ελεύθερη συμπλήρωση ανοικτού τιμολογίου, με την υποχρέωση η προσφορά να συνοδεύεται και με ανάλυση κατ'είδος δαπάνης, με τυποποιημένο τρόπο.**